

DIDÀCTICA DE LA LLENGUA

OBJECTIUS

1. Conèixer els fonaments sociològics, psicològics i pedagògics de l'aprenentatge de la llengua:
  - Conèixer el procés de desenvolupament del llenguatge en edats escolars i la seva relació amb el desenvolupament cognitiu, social i afectiu.
  - Conèixer els processos de comprensió i producció lingüístiques.
  - Conèixer els elements que intervenen en la interacció pedagògica a l'aula.
2. Tractar la llengua oral en les seves característiques i funcions específiques i en les seves interrelacions amb la llengua escrita.
3. Tractar la llengua escrita en les seves característiques socio-culturals i funcionals i en les seves interrelacions amb la llengua oral.
4. Conèixer les bases psicològiques i lingüístiques dels processos de lectura i escriptura.
5. Conèixer les diverses propostes metodològiques d'ensenyament del llenguatge escrit.
6. Conèixer la literatura juvenil i adquirir criteris per analitzar-la, valorar-la i aprendre a formar lectors.
7. Adquirir recursos metodològics d'actuació a l'aula.

CONTINGUTS

1. BASES DE L'ENSENYAMENT DE LA LLENGUA

- 1.1. Llenguatge i pensament: les funcions comunicativa i representativa del llenguatge. Desenvolupament del llenguatge.
- 1.2. La interacció a l'aula com a factor de desenvolupament i aprenentatge.

2. L'ENSENYAMENT I L'APRENENTATGE DE LA LLENGUA ORAL

- 2.1. Característiques i funcions de la llengua oral.
- 2.2. Propostes metodològiques.
- 2.3. Organització de l'aula. Programació i avaluació.

3. L'ENSENYAMENT I L'APRENENTATGE DE LA LECTURA I L'ESCRITURA

- 3.1. Les funcions socials de la llengua escrita, tipus de textos més freqüents: la producció de textos a l'escola.
- 3.2. Els models explicatius dels processos de lectura i escriptura i propostes metodològiques que se'n desprenen.
- 3.3. El primer aprenentatge de la lecto-escriptura. Els conceptes dels nens sobre la llengua escrita. Revisió de les diverses propostes metodològiques i perspectives actuals
- 3.4. Desenvolupament posterior de la competència escrita. La programació de l'ensenyament de la lectura i l'escriptura en els cicles mitjà i superior. Relació amb les altres matèries del currículum.

4. LA LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

- 4.1. Història de la literatura infantil i juvenil fins als nostres dies.
- 4.2. Criteris de selecció i classificació.
- 4.3. La biblioteca i/o la mediateca escolar: funcions, organització i utilització.
- 4.4. La formació de lectors. Recursos metodològics.

5. CRITERIS D'AVUACIÓ DELS APRENENTATGES LINGÜÍSTICS

METODOLOGIA

1. Exposicions a l'aula i comentaris sobre les lectures fetes a partir d'un guió.
2. Observació i anàlisi de propostes, materials i situacions educatives concretes.
3. Elaboració de propostes per experimentar a l'escola.
4. S'alternarà el treball individual i el treball en grup en funció del tipus de programa i dels objectius que es vulguin aconseguir.

AVALUACIÓ

1. S'avaluaran, per mitjà de treballs i exàmens, els aspectes teòrics i pràctics del programa.
2. Els criteris que es valoraran són:
  - Coneixement dels continguts treballats.
  - Capacitat d'anàlisi de les propostes, materials i situacions educatives.
  - Capacitat per integrar la reflexió teòrica en l'elaboració de propostes pràctiques per a l'escola.

BIBLIOGRAFIA

Temes 1 i 2

BRUNER, J. (1985): *La parla dels infants*. Vic. Eumo,

CAZDEN, C.B. (1991): *El lenguaje de la enseñanza y del aprendizaje*. Barcelona. Temas de Educación Paidós.

JIMENEZ, N., MOLINA, L. (1989): *La escuela infantil*. Barcelona. Cuadernos de Pedagogia.

LENTIN, L. (1980): *Enseñar a hablar*. Madrid. Pablo del Río.

SLOBIN, D. I. (1974): *Introducción a la psicolingüística*. Buenos Aires, Paidós Studio Básica.

TOUGHT, J. (1987): *El lenguaje oral en la escuela*, Madrid, Visor/MEC.

VILA, I. (1989): *Adquisició i desenvolupament del llenguatge*. Barcelona. Graó.

Tema 3

AUTORS DIVERSOS (1992): *Ajudar a llegir*. Barcelona. Barcanova Educació.

CAMPS, A. et al. (1990): *Text i ensenyament*. Barcelona. Barcanova.

CASSANY, D. (1987): *Descriure escriure*. Barcelona. Empúries.

COLOMER, T. I CAMPS, A. (1991): *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona. Rosa Sensat/ed. 62.

FERREIRO, E i GÓMEZ PALACIO, M. (1982): *Nuevas perspectivas sobre los procesos de lectura y escritura*. México. Siglo Veintiuno.

FREINET, C. (1975): *El text lliure*. Barcelona. Laia.

GARTON, A., PRATT, CH. (1991): *Aprendizaje y proceso de alfabetización*. Barcelona. Temas de Educación Paidós.

SMITH, C.B. i DAHL, K.L.: *La enseñanza de la lectoescritura: un enfoque interactivo*. Madrid, Visor/MEC

SOLÉ, I. (1992): *Estrategias de lectura*. Barcelona. Materiales para la innovación educativa.

WELLS, G. (1988): *Aprender a leer y a escribir*. Barcelona. Laia.

Tema 4

BARÓ, M.; MAÑÀ, T. (1993): *Formar-se per informar-se. Propostes per a la integració de la biblioteca a l'escola*. Barcelona, Ed. 62 i Rosa Sensat.

HURLIMANN, B. (1964): *Tres siglos de literatura infantil europea*. Barcelona. Juventud.

NOBILE, A. (1992): *Literatura infantil y juvenil*. Madrid. MEC/Morata

PATTE, G.: (1988) *¡Dejadles leer!*. Barcelona. Pirene

Tema 5

GALI, A. (1984): *La mesura objectiva del treball escolar*. Vic. EUMO.

JOLIBERT, J. (1992): *Formar infants productors de textos*. Barcelona. Graó.

Revistes CLIJ i FARISTOL.

(Els articles i monogràfics de revistes s'indicaran a classe)